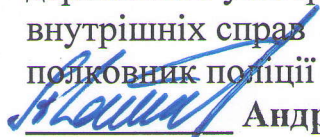

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ ПРАВА ТА
ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА АНАЛІТИЧНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ
полковник поліції

Андрій ФОМЕНКО
24.12.2021

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІКРОЕКОНОМІКА

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти початковий (короткий цикл)

(назва ступеня вищої освіти)

Спеціальність 051 Економіка

(шифр і назва)

Освітня програма «Економіка» від 16.07. 2021 р. № 607

(назва, дата і № наказу про затвердження ОП)

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова

(обов'язкова або вибіркова)

Мова навчання: українська

Мікроекономіка // Робоча програма навчальної дисципліни. – Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2021. - 11 с.

РОЗРОБНИК:

Ольга КУБЕЦЬКА, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту, кандидат економічних наук, доцент

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. **Тетяна ОСТАПЕНКО**, доцент кафедри економіки, управління підприємствами та підприємництва Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, кандидат економічних наук, доцент.
2. **Тетяна ОЛІЙНИК**, завідувач кафедри економіки, управління підприємствами та підприємництва Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, кандидат економічних наук, доцент.

ГАРАНТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ:

Олена ОСКОМА, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту, кандидат економічних наук, доцент

Розглянуто на засіданні кафедри аналітичної економіки та менеджменту
09.12.2021, протокол № 7.

Рекомендовано Науково-методичною радою університету
23.12.2021, протокол № 4

Схвалено Вченою радою університету, рекомендовано для використання в освітньому процесі протягом 3 років. 30.12.2021, протокол № 4

Метою вивчення навчальної дисципліни «Мікроекономіка» є вивчення мотивації поведінки господарюючих суб'єктів на рівні мікросистем: домогосподарств, фірм, окремих ринків, що функціонують в умовах обмеженості ресурсів та альтернативності напрямків їх використання.

Навчальна дисципліна «Мікроекономіка» належить до обов'язкових дисциплін.

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності:

ЗК5 - Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові (спеціальні) компетентності:

СК1 - Здатність ідентифікувати інформацію та усвідомлювати проблеми предметної області, базові засади функціонування сучасної економіки.

СК15 - Здатність усвідомлювати закономірності функціонування сучасної економіки на мікро- та макрорівні.

Програмні результати навчання:

ПРН8 - Володіти економічною термінологією, оперувати категоріями, поняттями предметної області соціально-економічних систем різного рівня.

ПРН27 - Вміти користуватися поняттями і категоріями мікроекономіки та застосовувати їх до аналізу ринкових ситуацій.

Обсяг навчальної дисципліни: Додатки 1.1, 1.2. *(оновлюється щорічно).*

Програма навчальної дисципліни

ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ І МЕТОД МІКРОЕКОНОМІКИ

Предмет, суб'єкти та об'єкт мікроекономіки. Основні поняття та припущення. Методи мікроекономічних досліджень.

ТЕМА 2. РИНОК ТА ЙОГО МЕХАНІЗМ: МІКРОЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ

Ринок як система економічних відносин. Попит на товари та послуги та його фактори. Пропозиція товарів та послуг та її фактори. Ринкова рівновага та її різновиди.

ТЕМА 3. ТЕОРІЯ ЕЛАСТИЧНОСТІ

Еластичність попиту: види, показники, чинники. Еластичність пропонування: показники, види, чинники. Часові періоди і пристосування ринку. Практичне застосування теорії еластичності.

ТЕМА 4. ТЕОРІЯ ПОВЕДІНКИ СПОЖИВАЧА

Потреби і корисність. Мета і обмеження споживача. Вибір споживача і його оптимізація. Зміна рівноваги споживача. Ефекти доходу і заміни. Ринковий попит. Поняття споживчого надлишку.

ТЕМА 5. НЕДОСКОНАЛА КОНКУРЕНЦІЯ: ЧИСТА МОНОПОЛІЯ. РИНОК МОНОПОЛІСТИЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

Характерні риси монополії. Чиста монополія. Визначення ціни та обсягів виробництва монополістом, монопсоністом. Економічні наслідки монополізму. Характерні риси монополістичної конкуренції. Ціноутворення за умов монополістичної конкуренції.

ТЕМА 6. ВИТРАТИ ВИРОБНИЦТВА

Витрати виробництва у короткостроковому періоді. Витрати виробництва у довгостроковому періоді.

ТЕМА 7. ОСНОВИ РИНКОВИХ СТРУКТУР. ДОСКОНАЛА КОНКУРЕНЦІЯ

Фірма на конкурентному ринку. Реакція конкурентної фірми на зміну ціни. Короткострокова крива пропонування фірми і галузі. Ринкова ціна і надлишок виробника. Механізм встановлення довгострокової ринкової рівноваги конкурентної фірми і галузі.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр, навчальний рік).

З навчальної дисципліни «Мікроекономіка» передбачено:

- для денної форми навчання – (3 семестр) - залік.

Критерії та засоби оцінювання успішності навчання Здобувачів для денної / заочної форми навчання

Критерієм успішного проходження Здобувачем підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

За результатами аудиторної роботи здобувач денної форми навчання має отримати максимальну кількість 30 балів (кожне заняття оцінюється за п'ятибальною шкалою); за результатами самостійної роботи – 15 балів та за результатами індивідуальної роботи – 15 балів. Таким чином бали за поточний контроль (40-60 балів). Бали за результатами успішного складання екзамену/заліку (20-40 балів).

За результатами аудиторної роботи здобувач заочної форми навчання має отримати максимальну кількість 20 балів (кожне заняття оцінюється за п'ятибальною шкалою); за результатами самостійної роботи – 30 балів та за результатами індивідуальної роботи – 10 балів. Таким чином бали за поточний контроль (40-60 балів). Бали за результатами успішного складання екзамену/заліку (20-40 балів).

Критерії оцінювання аудиторної роботи Здобувачів

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
4	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями. Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
3	Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер, потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками.
2	Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення.

1	Курсант, студент, слухач не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
0	Відсутність на занятті

Критерії оцінювання самостійної роботи Здобувачів

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
11-15	Питання, винесені на самостійну роботу, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі завдання, передбачені самостійною роботою, виконані в повному обсязі. Під час самостійної роботи продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання та розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні чинного законодавства, економічної теорії та практики.
6-10	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями. Під час самостійної роботи продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні чинного законодавства, економічної теорії та практики.
1-5	Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер, потребують подальшого напрацювання та закріплення; поставлені завдання, передбачені планом самостійної роботи, виконані, деякі види завдань виконані з помилками. Окремі питання засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення.
0	Здобувач не готовий до виконання самостійного завдання, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.

Критерії оцінювання індивідуальної роботи Здобувачів

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
11-15	Питання, винесені на індивідуальну роботу, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні аналітичні навички та практичні вміння; всі розрахункові завдання, передбачені індивідуальною роботою, виконані в повному обсязі. Під час індивідуальної роботи продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання та розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні чинного законодавства, економічної теорії та практики.
6-10	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями. Під час індивідуальної роботи продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні чинного законодавства, економічної теорії та практики.
1-5	Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер, потребують подальшого напрацювання та закріплення; поставлені завдання, передбачені планом індивідуальної роботи, виконані, деякі види завдань виконані з помилками. Окремі питання засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення.
0	Здобувач не готовий до виконання індивідуального завдання, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.

Розрахунок підсумкової оцінки з дисципліни «Вступ до спеціальності» здійснюється відповідно до формули:

$$П = ПК + З \leq 100,$$

де ПК – бали за поточний контроль (40-60 балів),

З – бали за результатами складання заліку.

Для денної форми навчання

Поточний контроль (ПК)			Підсумковий контроль ЗАЛІК (З)
Аудиторна робота	Самостійна робота	Індивідуальна робота	
≤ 30	≤ 15	≤ 15	
≤ 60			≤ 40
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З ≤ 100			

Критерії переведення оцінок за 100-бальною шкалою у національну шкалу та шкалу ЄКТС для денної та заочної форми навчання

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	О ц і н к а з а ш к а л о ю Є К Т С
----------------	-------------------------------	-------------------------------------

	Залік	Екзамен / диферен ційован ий залік	Оцінка	Пояснення
90–100	зараховано	Відмінно	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі ; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі.
83–89		Добре	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі ; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близькою до максимальної .
75–82			C	«Добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком ; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками .
68–74		Задовільно	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю , але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки .
60–67			E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково ; не сформовані деякі практичні навички роботи; частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального .
35–59	Незараховано	Незадовільно	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково ; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близькою до мінімальної ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1–34			F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не засвоєний ; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі ; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.

Для навчальної дисципліни «Мікроекономіка» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: заліки; стандартизовані тести; реферати; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах тощо.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна
Не передбачає.

**Інформаційне та методичне забезпечення навчальної дисципліни
(рекомендовані джерела інформації)**

Додаток 2 (оновлюється щорічно та/або в разі необхідності)

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІКРОЕКОНОМІКА

(назва навчальної дисципліни)

Освітній ступінь молодший бакалавр Спеціальність 051 “Економіка”
(назва ступеня вищої освіти) (шифр і назва)

на 2021/2022 навчальний рік

Підручники

1. Мікроекономіка: підручник / уклад. В. М. Лич, П. М. Куліков, Б. Е. Головаш, В. В. Гончаров. Київ, 2018. 96 с.
2. Мікроекономіка : підручник / ред. В. Д. Базилевич. – 2-ге вид., переробл. і доп. – К. : Знання, 2008. – 679 с. (Серія «Класичний університетський підручник» / Київський національний ун-т імені Тараса Шевченка).
3. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Підручник: У 2 кн. / [С.М. Панчишин, П.І. Островерх, В.Б. Буняк та ін.]; за ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. Кн. 2: Мікроекономіка. 2-ге вид., виправл. і доповн. – К. : Знання, 2014. 390 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Оверченко В. І., Мажак З. М., Софій М. І. Мікроекономіка: навч. посіб. / за наук. ред. О. Л. Ануфрієвої. Івано-Франківськ, 2015. 348 с
2. Кравченко О.А. Мікроекономіка: теоретичні основи: навчальний посібник / О.А. Кравченко; Міністерство освіти, науки, молоді та спорту України, Одеський національний політехнічний університет. Одеса: В.В. Букаєв, 2013. 134 с.: іл. 7
3. Кравчук Ю.Б. Мікроекономіка: навч. посіб. Харків, 2016. 133 с.
4. Мікроекономіка і макроекономіка (теоретичні основи і навчальний тренінг): навч. посіб. для студ. галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво» денної та заочної форм навчання / Л.В.Проданова, О.О.Фоміна Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2015.

Монографії та інші наукові видання:

1. Мікроекономіка: Конспект лекцій. / Уклад. В. Є. Болгов. – Донецьк, 2010 р. 164 с. Електронний режим доступу: <http://5fan.ru/wievjob.php?id=47918>

Інші джерела:

1. McConnell C.R. Economics. Principles, Problems, and Policies / C.R.McConnell, S.L.Brue, Flynn S.M. – 18th ed. – New York etc.: McGraw-Hill / Irwin, 2009. 785 p.
2. Pindyck R. S. Microeconomics / R. S. Pindyck, D. L. Rubinfeld. – 8th ed. –

Pearson education Inc. Boston et al., 2013. 743 p.

3. Goldfarb A. Digital economics / A. Goldfarb, C. Tucker // 2017. 89 p. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nber.org/papers/w23684>

4. Zingales L. Towards a Political Theory of the Firm / L. Zingales // Journal of Economic Perspectives. 2017. Vol. 31, № 3. P. 113–130.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс].- Режим доступу : [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)

2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : [http:// Міністерство фінансів України www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua)

3. Офіційний сайт Міністерства економіки України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.me.gov.ua>

4. Офіційний сайт Міністерства праці та соціальної політики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.minpraci.gov.ua>

5. Офіційний сайт Державної податкової служби [Електронний ресурс]. - Режим доступу : [http://Україниwww.sta.gov.ua](http://www.sta.gov.ua)

6. Офіційний сайт Державної служби статистики України[Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри аналітичної економіки та менеджменту

Протокол №7 від «09» грудня 2021.

Т.в.о. завідувача кафедри аналітичної економіки та менеджменту

Наталія ПРОТОПОПОВА